

Fylgiskjal A við samning um framkvæmd verðbréfauppgjör, milli Seðlabanka Íslands og Verðbréfamiðstöðvar Íslands hf., um framkvæmd uppgjör vegna fyrirmæla þátttakenda í verðbréfauppgjörskerfi Verðbréfamiðstöðvar Íslands.

Samkomulag um verklag

vegna verðbréfauppgjör

Seðlabanki Íslands, kt. 560269-4129, Kalkofnsvegi 1, Reykjavík, (hér eftir nefndur Seðlabankinn) og Verðbréfamiðstöð Íslands hf., kt. 451015-2140, Fiskislóð 31A (hér eftir nefnd Verðbréfamiðstöð), gera með sér svohljóðandi samkomulag um verklag vegna uppgjör verðbréfavíðskipta og fyrirtækjaaðgerða, sbr. lög nr. 7/2020 um verðbréfamiðstöðvar, uppgjör og rafræna eignaskráningu fjármálagerninga.

Tilgangur samkomulags þessa milli Seðlabankans og Verðbréfamiðstöðvar er að skilgreina hugtök, verklag, tækni- og viðskiptalega högun með það að markmiði að tryggja hagsmuni allra þátttakenda í verðbréfauppgjöri.

1. Skilgreining hugtaka.

Í samkomulagi þessu merkir:

- 1.1 Aðalreikningur (RTM):** Reikningur á nafni þátttakenda í millibankakerfi Seðlabanka Íslands sem notaður er við framkvæmd greiðslna og uppgjör í stórgreiðsluhluta millibankakerfisins. Tengdur aðalreikningi er verðbréfauppgjörreikningur. Sbr. 1.12.
- 1.2 Afhending gegn greiðslu:** Tilhögun verðbréfauppgjör sem tengir yfirfærslu á verðbréfum við yfirfærslu á peningahluta á þann hátt að afhending verðbréfa á sér stað ef og aðeins ef samsvarandi yfirfærsla peningahluta á sér stað og öfugt.
- 1.3 Almennir bankadagar:** Virkir afgreiðsludagar viðskiptabanka og sparisjóða frá mánudegi til föstudags, að báðum dögum meðtöldum.
- 1.4 Fullnaðaruppgjör greiðslna:** Fullnaðaruppgjör greiðslna í uppgjöri markast af því þegar fjármálagerningar og peningar skipta um hendur eða þegar eingöngu er um verðbréfaflutning að ræða (FOP). Verðbréfin flytjast frá seljanda til kaupanda gegn umsaminni greiðslu og viðskiptin eru þar með óafturkræf og teljast uppgerð. Verðbréfamiðstöð annast fullnaðaruppgjör.
- 1.5 Handbært fé til uppgjör:** Fjármunir sem notaðir eru til fjárhagslegra efndaloka verðbréfauppgjör eru kröfur á Seðlabankann (svk. seðlabankafé).
- 1.6 Millibankagreiðslukerfi (MBK):¹** Kerfi samkvæmt skilgreiningu 1. tl. 2. gr. laga nr. 90/1999. Í millibankakerfinu fer fram rauntímauppgjör með íslenskar krónur milli þátttakenda sem eiga aðild að því.
- 1.7 Reikningsstofnun:** Félag eða stofnun sem hefur milligöngu um eignarskráningu á rafréfum og er þátttakandi í verðbréfauppgjörskerfi Verðbréfamiðstöðvar.

¹ Hér eftir nefnt millibankakerfi

- 1.8 Rekstraröryggi:** Áhætta tengd uppgjörsferlinu og rekstri millibankakerfisins annars vegar og rekstri verðbréfauppgjörskerfisins hins vegar. Rekstraröryggi tekur til Verðbréfamiðstöðvar, Seðlabankans og ytri aðila sem annast tæknilegan rekstur framangreindra kerfa, svo og annarra aðila sem einstökum verkþáttum kann að vera útvistað til af Verðbréfamiðstöð eða Seðlabanka vegna uppgjörs verðbréfavíðskipta.
- 1.9 Uppgjörstagur:** Sá dagur (S) sem efndalok verðbréfavíðskipta miðast við (e. settlement day) og móttaka verðbréfa þegar eingöngu er um verðbréfaflutning að ræða (FOP).
- 1.10 Uppgjörstofnun:** Stofnun, sbr. 2. tölul. 2. gr laga nr. 90/1999 um öryggi fyrirmæla í greiðslu- og verðbréfauppgjörskerfum sem er aðili að millibankakerfi Seðlabankans og annast fjárhagslega milligöngu fyrir uppgjör reikningsstofnunar í millibankakerfi.
- 1.11 Verðbréfauppgjörskerfi:** Verðbréfauppgjörskerfi Verðbréfamiðstöðvar. Kerfið tekur á móti fyrirmælum frá reikningsstofnunum um móttöku, afhendingar og uppgjör gegn greiðslu sem gera á upp milli aðila fyrir milligöngu Verðbréfamiðstöðvar. Öll uppgjörsfyrirmæli sem gera á upp í verðbréfauppgjörskerfinu eru tilkynnt inn í kerfið, þar sem þau eru þöruð. Aðeins þöruð fyrirmæli koma til uppgjörs. Kerfið tekur við staðfestingum viðskiptaskilmála vegna verðbréfavíðskipta, og ákvarðar (úthlutar) réttindi og skyldur vegna víðskiptanna, gerir upp fyrirmælin með afhendingum og móttökum.
- 1.12 Verðbréfauppgjörsreikningar (LOM):** Sérstakir undirreikningar í eigu uppgjörstofnana í millibankakerfi Seðlabankans sem notaðir eru til peningalegs uppgjörs verðbréfavíðskipta.
- 1.13 Verðbréfauppgjör:** Uppgjör uppgjörsfyrirmæla með verðbréf frá reikningsstofnunum vegna verðbréfavíðskipta og fyrirtækjaaðgerða.
- 1.14 Viðbúnaðaráætlun:** Áætlun um viðbrögð við atvikum sem upp kunna að koma í millibankakerfinu annars vegar og í uppgjörsferlinu hjá Verðbréfamiðstöð og verðbréfauppgjörskerfinu hins vegar eða hjá hýsingaraðila kerfa ásamt lýsingu á því hvernig bregðast eigi við brestum í rekstrarumhverfi þannig að unnt sé að ljúka verðbréfauppgjöri innan tilsettra tímamarka þó til rekstrartruflana komi.

2. Þátttaka.

Verðbréfamiðstöð Íslands er óbeinn aðili, „Authorised Settlement Agent (ASA)“, eins og það hefur verið skilgreint í reglum Seðlabankans um millibankakerfi. Hlutverk Verðbréfamiðstöðvar Íslands er að senda inn uppgjörsfyrirmæli á reikninga uppgjörsbanka í millibankakerfinu á grundvelli innsendra uppgjörsfyrirmæla þátttakenda í verðbréfauppgjörskerfinu vegna verðbréfavíðskipta og afgreiðslu fyrirtækjaaðgerða.

Seðlabankinn opnar LOM reikninga í millibankakerfinu fyrir uppgjörstofnanir í samræmi við gildandi reglur og skilmála Seðlabankans.

Heimild til þátttöku í verðbréfamiðstöð er háð skilyrðum 6. gr. laga nr. 7/2020 og er lýst nánar í reglum Verðbréfamiðstöðvar Íslands.

Sé reikningsstofnun ekki uppgjörstofnun þarf hún að semja við uppgjörstofnun um peningalegt uppgjör uppgjörsfyrirmæla og greiðslu fyrirtækjaáðgerða í verðbréfauppgjörskerfinu. Uppgjörstofnun skilar til Verðbréfamiðstöðvar Íslands staðfestingu á að hún heimili reikningsstofnun uppgjör af LOM reikningi viðkomandi uppgjörstofnunar. Hlutverk uppgjörstofnunar er að leggja inn fjármuni á LOM reikninga sína í Seðlabanka Íslands fyrir hönd reikningsstofnana.

3. Uppgjör verðbréfa hjá Verðbréfamiðstöð

3.1. Grundvöllur og fyrirkomulag uppgjörs.

- Kerfi Verðbréfamiðstöðvar tekur frá þau verðbréf (frystir), sem afhenda skal í uppgjöri. Þau verðbréf sem ekki eru að fullu frágengin eru ekki tekin til uppgjörs og fara þá í næstu uppgjörslotu. Sbr. uppgjörferlið.
- Komi sú staða upp að reiknings- eða uppgjörstofnanir eigi ekki tilskilin verðbréf til uppgjörs færast efnalok uppgjörins þ.e. flutningur verðbréfa milli uppgjör- og reikningsstofnana til næstu uppgjörslotu.
- Komi sú staða upp að reikningsstofnun á ekki tilskilið fjármagn á LOM reikningi vegna uppgjörs þá færast öll viðskiptin í viðkomandi uppgjöri yfir í næstu uppgjörslotu.

3.2. Tímasetningar uppgjörs.

Verðbréfamiðstöðin gerir upp viðskipti þrisvar á dag (þremur uppgjörslotum)

- Uppgjör I kl 10:00
- Uppgjör II kl 13:30
- Uppgjör III kl 15:30

Verðbréfamiðstöð lokar á viðskipti í hverju uppgjöri 15 mínútum fyrir uppgjör, sbr uppgjörferlið.

4. Peningalegt uppgjör verðbréfaviðskipta hjá Seðlabanka.

Peningalegt uppgjör verðbréfaviðskipta fer fram á starfrækslutíma millibankakerfisins. Seðlabankinn stofnar skv. beiðni sérstaka vaxtalaus verðbréfauppgjörreikninga á nafni hvernar uppgjörstofnunar sem notaðir eru til að taka frá handbært fé til verðbréfauppgjörs. Verðbréfauppgjörreikningar eru undirreikningar aðalreikninga sömu stofnana sem hafa þann tilgang að halda utan um peningalegan hluta verðbréfauppgjörins. Uppgjörstofnanir tryggja að nægjanleg innistæða sé á verðbréfauppgjörreikningi fyrir hvert verðbréfauppgjör. Verðbréfamiðstöð annast peningalegt uppgjör verðbréfaviðskipta með greiðslum á milli verðbréfauppgjörreikninga þátttakenda í samræmi við staðfest undirliggjandi verðbréfaviðskipti og á grundvelli umboðs frá uppgjörstofnun.

5. Starfrækslutími – uppgjör.

Kerfi Verðbréfamiðstöðvar er starfrækt frá kl. 8:00 til kl. 17:00 á almennum bankadögum. Stórgreiðsluhluti millibankakerfis Seðlabankans er opinn frá kl. 09:00 til kl. 16:30 á almennum bankadögum. Báðir aðilar skulu tryggja að tengiliðalistar séu uppfærðir reglulega og upplýsa ef breytingar verða á verkferlum sem skipt geta máli við meðhöndlun frávika og atvika.

6. Uppgjörsferlið

Uppgjör 1:

- **08:00 – 09:45** Kerfi Verðbréfamiðstöðvar tekur frá þau verðbréf (frystir), sem afhenda skal í uppgjöri. Þau verðbréf sem ekki eru að fullu frágengin eru ekki tekin til uppgjörs og fara þá í næstu uppgjörslotu.
- **09:45** Lokunartími uppgjörslotu.
- **10:00** Verðbréfamiðstöðin lokar uppgjörslotu með því að setja uppgjörslotu í status „Clearing“.
- **Eftirfarandi ferli fer þá í gang:**
 - Verðbréfamiðstöð sendir (AA01) – Liquidity Lock Request, beiðni um að læsa LOM reikningunum.
 - MBK sendir (IR00) – Liquidity Lock response, hvort tekist hafi að læsa LOM.
 - MBK sendir (NLL0) LOM locked Notification sem staðfestingu að búið sé að færa fjármagn á LOM reikningana. Í þessu skeyti kemur fram upphæðir á LOM reikningunum.
 - Verðbréfamiðstöðin ber saman stöðuna á LOM reikningum við skuldbindingar uppgjörsstofnana. Ef nægjanlegt fjármagn er á LOM reikningunum er uppgjör viðskipta sett í gang hjá Verðbréfamiðstöð.
 - Þegar bréfa hluta verðbréfauppgjörs er lokið sendir Verðbréfamiðstöð (AA08) - Net settlement Instruction til MBK. Millibankagreiðslukerfisins.
 - MBK sendir (IR08) – Net Settlement Response sem staðfestingu að búið sé að færa fjármagn milli LOM reikninga.
 - Verðbréfamiðstöð sendir (AA02) - LOM Unlock skeyti með beiðni um að færa af LOM yfir á RTM reikningana í lokin.
 - MBKsendir (IR01) – Liquidity unlock Response.
 - MBK sendir (NLL1) – LOM unlocked Notification.
 - Þegar Verðbréfamiðstöðin hefur mótttekið (NLL1) – LOM unlocked Notification er uppgjöri lokið.

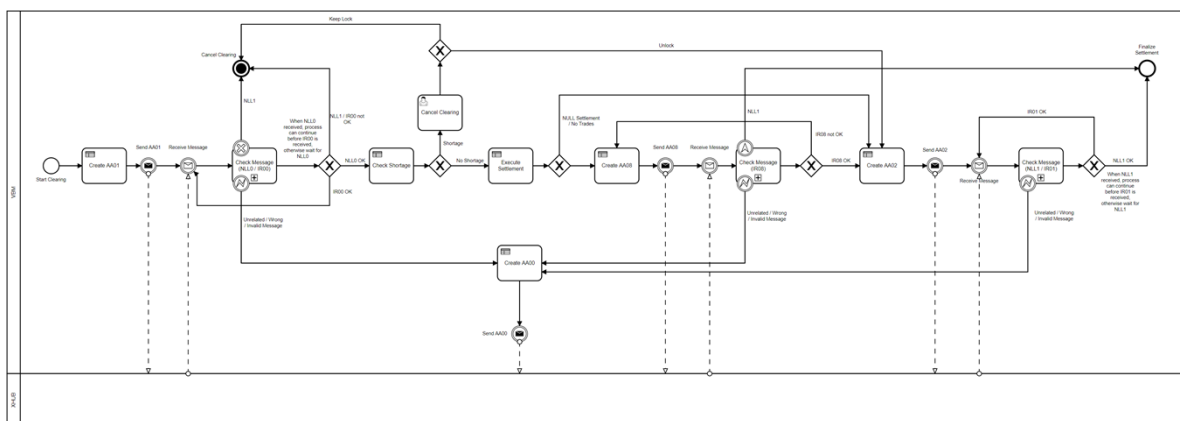
Uppgjör 2:

- **09:45 – 14:15** Kerfi Verðbréfamiðstöðvar tekur frá þau verðbréf (frystir), sem afhenda skal í uppgjöri. Þau verðbréf sem ekki eru að fullu frágengin eru ekki tekin til uppgjors og fara þá í næstu uppgjörslotu.
- **14:15** Lokunartími uppgjörslotu
- **14:30** Verðbréfamiðstöðin lokar uppgjörslotu með því að setja uppgjörslotu í status „Clearing“.
- **Eftirfarandi ferli fer þá í gang: Sbr. uppgjörferli 1 eftir „Clearing“.**

Uppgjör 3:

- **14:15 – 15:15** Kerfi Verðbréfamiðstöðvar tekur frá þau verðbréf (frystir), sem afhenda skal í uppgjöri. Þau verðbréf sem ekki eru að fullu frágengin eru ekki tekin til uppgjors og fara þá í næstu uppgjörslotu.
- **15:15** Lokunartími uppgjörslotu
- **15:30** Verðbréfamiðstöðin lokar uppgjörslotu með því að setja uppgjörslotu í status „Clearing“.
- **Eftirfarandi ferli fer þá í gang: Sbr. uppgjörferli 1 eftir „Clearing“.**

Teikning af uppgjörferli VBM

7. Frávik frá eðlilegum uppgjörferli.

Atvik í kerfi Verðbréfamiðstöðvar

Verðbréfamiðstöð vaktar stöðugt rekstrarstöðugleika og uppitíma verðbréfauppgjörkerfisins. Komi upp atvik í rekstri verðbréfauppgjörkerfisins er viðbragðsáætlun Verðbréfamiðstöðvar virkjuð samstundis. Atvikastjóri Verðbréfamiðstöðvar ber ábyrgð á að samræma viðbrögð við rekstrarfrávikum. Viðbragðsáætlun Verðbréfamiðstöðvar gerir ráð fyrir að allir starfsmenn sem eiga að koma að því að greina og bregðast við frávikinu séu upplýstir svo fljótt sem verða má

svo hægt sé að bregðast við með viðeigandi hætti og leita að orsök atviksins. Um leið og ljóst er að frávik hefur orðið í uppgjöri gegn greiðslu er viðbragðsteymi SÍ gert viðvart og þátttakendur í uppgjöri eru upplýstir ásamt viðeigandi eftirlitsaðilum. Öllum viðeigandi aðilum er haldið upplýstum reglulega á meðan orsök atviksins eru greind. Þegar ljóst er hvað olli atvikinu mun Verðbréfamiðstöð upplýsa viðbragðsteymi SÍ og leita eftir samþykki við lausn atviksins og viðbragð ef það varðar millibankakerfið. Að því loknu mun Verðbréfamiðstöð og eftir atvikum SÍ bregðast við. Verðbréfamiðstöð mun að því loknu upplýsa þátttakendur um lausn atviksins. Verðbréfamiðstöð sendir síðan atvikaskýrslur til SÍ, eftirlitsaðila og þátttakendur ef við á.

Atvik í millibankakerfinu

Komi upp alvarlegt atvik í rekstri millibankakerfisins á opnunartíma stórgreiðsluhluta þess er viðbúnaðarstjórn virkjuð. Markaðsviðskipti og kerfisstjóri bera ábyrgð á að samræma viðbrögð við alvarlegum atvikum. Viðbragðsáætlun vegna millibankakerfisins gerir ráð fyrir að haft verði samband við alla þátttakendur í kerfinu og þeim haldið upplýstum, annað hvort í gegnum Teamspráð eða í síma. Það fer eftir eðli atviks að mati Seðlabankans hvernig brugðist verður við.

6.0 Gildistaka.

Samkomulag þetta tekur gildi þann 24. nóvember 2020.

7.0 Ágreiningur.

Um samkomulag þetta gilda íslensk lög. Rísi ágreiningur út af samkomulagi þessu skal reka málið fyrir héraðsdómi Reykjavíkur.

Samkomulagið er undirritað með fullgildri rafrænni undirskrift í samræmi við lög nr. 55/2019 um rafræna auðkenningu og traustþjónustu fyrir rafræn viðskipti.

Reykjavík, 24. nóvember 2020

SEÐLABANKI ÍSLANDS

Verðbréfamiðstöð Íslands hf.

Rannveig Júníusdóttir,
framkvæmdastjóri

Erla Hrönn Aðalgeirsdóttir
framkvæmdastjóri

Sturla Pálsson,
framkvæmdastjóri

Ómar Örn Tryggvason
stjórnarmaður

Sigprúður Ármann
stjórnarmaður

Stefán Sigurðsson
stjórnarmaður

